

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.6.2010
SEK(2010) 746 slutlig

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om förekomsten av ett alltför stort underskott i Finland

MOTIVERING

1. TILLÄMPNINGEN AV STABILITETS- OCH TILLVÄXTPAKTEN I DEN RÅDANDE KRISSITUATIONEN

För närvarande överstiger underskottet i de offentliga finanserna i många EU-länder det referensvärde på 3 % av BNP som fastställs i fördraget. Den ofta kraftiga försämringen av underskotts- och skuldställningen måste ses mot bakgrund av den globala finanskrisen och konjunkturedgången 2008/09 som saknar motstycke. Flera faktorer spelar in: För det första leder den ekonomiska nedgången till minskade skatteintäkter och ökade sociala utgifter (bland annat för arbetslöshetsersättning). För det andra kan finanspolitiken i hög grad påverka den nuvarande extraordinära ekonomiska situationen, och kommissionen uppmanade därför till finanspolitiska stimulanser i sin ekonomiska återhämtningsplan för Europa från november 2008, som godkändes av Europeiska rådet i december. I planen underströks att stimulanserna bör komma i rätt tid, vara riktade och tidsbegränsade samt anpassas till de offentliga finansernas hållbarhet och konkurrenskraften i de olika medlemsstaterna. De bör också återtas när det ekonomiska läget förbättras. Slutligen har flera länder vidtagit åtgärder för att stabilisera finanssektorn. I vissa fall har detta påverkat skuldställningen eller riskerar att ge högre underskott och skuldsättning i framtiden, även om en del av de offentliga stödkostnaderna kan komma att återvinnas framöver.

Enligt stabilitets- och tillväxtpakten ska kommissionen inleda förfarandet vid alltför stora underskott om en medlemsstats underskott överskrider referensvärdet på 3 % av BNP. Ändringarna av pakten 2005 syftade till att säkerställa att den ekonomiska och finanspolitiska bakgrunden beaktas fullt ut under hela förfarandet. Därigenom blir pakten ett ramverk till stöd för politiska åtgärder för att snabbt återgå till sunda offentliga finanser med beaktande av den ekonomiska situationen, vilket också säkerställer de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt.

2. TIDIGARE STEG I FÖRFARANDET VID ALLTFÖR STORA UNDERSKOTT

I artikel 126 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs ett förfarande vid alltför stora underskott. Detta förfarande specificeras i rådets förordning (EG) nr 1467/97 om ”påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott”¹, som utgör en del av stabilitets- och tillväxtpakten.

Enligt artikel 126.2 i fördraget ska kommissionen övervaka att budgetdisciplin iakttas på grundval av följande två kriterier: a) Huruvida andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger referensvärdet på 3 % (såvida inte detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet eller referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet); och b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten

¹ EUT L 209, 2.8.1997, s. 6. I rapporten beaktas också den ”uppförandekod med närmare angivelser för genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten samt riktlinjer för stabilitets- och konvergensprogrammets innehåll och utformning” som antogs vid rådets (ekonomiska och finansiella frågor) möte den 10 november 2009 och som finns tillgänglig på följande adress: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

överstiger referensvärdet 60 % (såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt).

I artikel 126.3 anges att om en medlemsstat inte uppfyller de villkor som gäller enligt ett av eller båda dessa kriterier, ska kommissionen utarbeta en rapport. I rapporten ska man ”beakta huruvida den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt”.

Den 12 maj 2010² antog kommissionen en rapport enligt artikel 126.3 för Finland, som baserade sig på de uppgifter som de finska myndigheterna lämnade i april 2010³ och på kommissionens vårprognos 2010.

Den [27 maj 2010] yttrade sig därefter Ekonomiska och finansiella kommittén om kommissionens rapport i enlighet med artikel 126.4.

3. FÖREKOMSTEN AV ETT ALLTFÖR STORT UNDERSKOTT

Enligt meddelandet om alltför stora underskott beräknas det offentliga underskottet i Finland nå 4,1 % av BNP år 2010 och därmed överskrida referensvärdet på 3 % av BNP. Kommissionen bedömde i sin rapport enligt artikel 126.3 att det väntade underskottet inte låg nära referensvärdet på 3 % av BNP. I den tredje tilläggsbudgeten som lades fram av finansministeriet till parlamentet den 14 maj 2010 antyds att skatteintäkterna 2010 kan bli 0,5 % av BNP högre än planerat, huvudsakligen på grund av en kraftigare ökning av upplupna bolagsskatteintäkter. Detta antyder att de nuvarande prognoserna för de offentliga finanserna är förenade med uppåtrisker som kan bli högre än beräknat, men eftersom ingen heltäckande uppdatering av dessa prognoser har gjorts, har underskottsmålet för 2010 inte officiellt ändrats och den nuvarande bedömningen är fortfarande giltig. Det väntade överskridandet av referensvärdet kan inte betecknas som ett undantagsfall i den mening som avses i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten. Bland annat har det orsakats av en allvarlig konjunkturedgång i den mening som avses i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten och de stimulansåtgärder som vidtagits som svar på konjunkturedgången i linje med det europeiska ekonomiska återhämtningsprogrammet. Enligt kommissionens vårprognos 2010, minskade real BNP med 7,8 % 2009 och den förväntas återhämta sig 2010 med 1,4 %. Vidare kan överskridandet av referensvärdet betraktas som övergående. Enligt kommissionens vårprognos 2010 kommer underskottet att falla under referensvärdet 2011, understött av den förväntade ekonomiska återhämtningen som börjar ta fart. Underskottskriteriet i fördraget är således inte uppfyllt.

Enligt meddelandet om alltför stora underskott uppgår den offentliga bruttoskulden till 49,9 % av BNP 2010 vilket fortfarande är under referensvärdet på 60 % av BNP. Enligt kommissionens vårprognos 2010 väntas skuldkvoten stiga till 50,5 % av BNP år 2010 och öka till 54,9 % år 2011. Fördragets krav vad gäller skuldkriteriet har uppfyllts.

² Alla handlingar som rör det alltför stora underskottet i Finland återfinns på följande webbplats:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sfp/deficit/countries/index_en.htm.

³ Enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 ska medlemsstaterna två gånger per år lämna en rapport till kommissionen om sina förväntade och faktiska offentliga underskott och skuldnivåer. Finlands senaste anmälan återfinns på följande webbplats:
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

I enlighet med bestämmelserna i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten analyserade kommissionen i sin rapport också övriga ”faktorer av betydelse”. Enligt pakten får dessa bara beaktas under de steg som leder till beslutet om förekomsten av ett alltför stort underskott, om underskottet uppfyller de båda villkoren att ligga nära referensvärdet och att överskrida det tillfälligt. Vad gäller Finland uppfylls inte dessa bägge villkor. Beträktade separat ger faktorerna av betydelse i det aktuella fallet en på det hela taget relativt positiv bild, baserat på de goda meriterna för finanspolitiken i Finland.

Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande enligt artikel 126.4 i fördraget överensstämmer med bedömningen i kommissionens rapport enligt artikel 126.3.

Kommissionen anser, med beaktande av sin rapport enligt artikel 126.3 och av Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande enligt artikel 126.4, att det föreligger ett alltför stort underskott i Finland. Detta framgår av det yttrande som antogs av kommissionen den 15 juni 2010 och som härmed överlämnas till rådet i enlighet med artikel 126.5. Kommissionen föreslår att rådet fattar ett beslut med denna innebörd, i enlighet med artikel 126.6. Vidare överlämnar kommissionen till rådet en rekommendation till rådets rekommendation som, i enlighet med fördragets artikel 126.7, ska riktas till Finland för att få det alltför stora underskottet att upphöra.

4. REKOMMENDATIONER FÖR ATT FÅ SITUATIONEN MED ETT ALLTFÖR STORT UNDERSKOTT ATT UPPHÖRA

Enligt artikel 3.4 i förordning (EG) nr 1467/97 ska det i en rekommendation enligt artikel 126.7 anges att den berörda medlemsstaten är skyldig att vidta effektiva åtgärder inom högst sex månader och att korrigeringen av det alltför stora underskottet ”skall slutföras under det år som följer på året då underskottet fastställdes om det inte föreligger särskilda omständigheter”. I artikel 2.6 i förordningen underförstås att de ”faktorer av betydelse” som beaktats i kommissionens rapport enligt artikel 126.3 i fördraget ska beaktas vid beslut om huruvida särskilda omständigheter föreligger. I artikel 3.4 i förordningen föreskrivs att rådet ska rekommendera att medlemsstaten uppnår en ”årlig minsta förbättring på minst 0,5 % av BNP som ett riktmärke av sitt konjunkturrensade saldo, varvid engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder inte skall räknas med, för att korrigera det alltför stora underskottet inom den tidsfrist som är fastställd i rekommendationen”.

De faktorer av betydelse som förtydligas i artikel 2.3 i förordning (EG) nr 1467/97 och bedömts i kommissionens rapport enligt artikel 124.3, ansågs i Finlands fall vara positiva. De tyder emellertid inte på att det skulle föreligga särskilda omständigheter som berättigar till en avvikelse från den normala tidsfristen för att korrigera underskottet. Enligt kommissionens vårprognos 2010 skulle underskottet i de offentliga finanserna sjunka med knapp marginal till under referensvärdet på 3 % under antagandet om oförändrad politik redan 2011. Mot denna bakgrund är det lämpligt att låta de finska myndigheterna genomföra de finanspolitiska åtgärderna år 2010 som planerat, och samtidigt säkerställa att det planerade överskridandet av referensvärdet på 3 % av BNP blir begränsat och tillfälligt. Myndigheterna bör ange åtgärder för att säkerställa att den planerade korrigeringen av det alltför stora underskottet 2011 fortsätter.

En förstärkt övervakning inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott, som framstår som nödvändig med tanke på tidsfristen för korrigering av det alltför stora underskottet, kommer att förutsätta en regelbunden och punktlig övervakning av genomförandet av den

strategi för konsolidering av de offentliga finanserna som syftar till att korrigera det alltför stora underskottet. Det är därför lämpligt att ägna detta ett särskilt kapitel i uppdateringen 2011 av det finska stabilitetsprogrammet åt denna fråga.

Jämförelse av nyckeltal i makroekonomiska beräkningar och budgetberäkningar

		2007	2008	2009	2010	2011
Real BNP (förändring i %)	KOM våren 2010	4.9	1.2	-7.8	1.4	2.1
	Finansmin. våren 2010	4.9	1.2	-7.8	1.1	2.1
Produktionsgap (i % av potentiell BNP)	KOM våren 2010 ¹	5	4.1	-5	-4.6	-3.8
	Finansmin. våren 2010	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Saldo i de offentliga finanserna (i % av BNP)	KOM våren 2010	5.2	4.2	-2.2	-3.8	-2.9
	Finansmin. våren 2010	5.2	4.1	-2.4	-4.2	-2.2
Primärt saldo (i % av BNP)	KOM våren 2010	6.7	5.6	-1	-2.6	-1.7
	Finansmin. våren 2010	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Konjunkturrensat saldo (i % av BNP)	KOM våren 2010	2.6	2.1	0.3	-1.4	-1
	Finansmin. våren 2010	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Strukturellt saldo ² (i % av BNP)	KOM våren 2010	2.6	2.1	0.4	-1.3	-1
	Finansmin. våren 2010	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Offentlig bruttoskuld (i % av BNP)	KOM våren 2010	35.2	34.2	44	50.5	54.9
	Finansmin. våren 2010	35.2	34.2	44	49.9	51.7
Anmärkning:						
1 Baserat på en beräknad potentiell tillväxt på 2,2 %, 2,1 %, 1,1 %, 1,0 % respektive 1,3 % under perioden 2007–2011.						
2 Konjunkturrensat saldo exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder. Engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder motsvarar 0,1 % av BNP under 2009 och 0,2 % av BNP under 2010, båda underskottsökande enligt kommissionens vårprognos 2010.						
Källor:						
Finansministeriets vårprognos 2010, kommissionens vårprognos 2010 (KOM) och kommissionens beräkningar.						

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om förekomsten av ett alltför stort underskott i Finland

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 126.6,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Finlands synpunkter, och

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 126 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska medlemsstaterna undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.
- (2) Stabilitets- och tillväxtpakten syftar till att genom sunda offentliga finanser stärka förutsättningarna för prisstabilitet och stark hållbar tillväxt som kan bidra till ökad sysselsättning.
- (3) Beslut om att det föreligger ett alltför stort underskott följer det förfarande vid alltför stora underskott som anges i artikel 126 i fördraget och i rådets förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott⁴, som utgör en del av stabilitets- och tillväxtpakten. Protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott, som är fogat till fördraget, innehåller ytterligare bestämmelser om genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott. I rådets förordning (EG) nr 479/2009⁵ anges närmare regler och definitioner för tillämpningen av bestämmelserna i nämnda protokoll.
- (4) Reformen av stabilitets- och tillväxtpakten 2005 syftade till att stärka dess effektivitet och ekonomiska underbyggnad samt att säkerställa de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Syftet var särskilt att hela den ekonomiska och finanspolitiska bakgrunden ska beaktas under alla steg av förfarandet vid alltför stora underskott. Härigenom blev pakten ett ramverk till stöd för politiska åtgärder för att snabbt återgå till sunda offentliga finanser, samtidigt som den ekonomiska situationen beaktas.

⁴ EGT L 209, 2.8.1997, s. 6.

⁵ EUT L 145, 10.6.2009, s. 1.

- (5) Enligt artikel 126.5 i fördraget ska kommissionen avge ett yttrande till rådet om den anser att det föreligger eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat. Efter att ha tagit hänsyn till sin rapport i enlighet med artikel 126.3 och med beaktande av Ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande i enlighet med artikel 126.4, drog kommissionen slutsatsen att det föreligger ett alltför stort underskott i Finland. Kommissionen lämnade därför ett sådant yttrande om Finland till rådet den [15 juni 2010]⁶.
- (6) I artikel 126.6 i fördraget fastställs att rådet ska beakta eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten, innan det efter en allsidig bedömning avgör om ett alltför stort underskott föreligger. När det gäller Finland leder denna allsidiga bedömning till följande slutsatser.
- (7) Enligt de uppgifter som de finska myndigheterna lämnade i april 2010, skulle underskottet i Finlands offentliga finanser under 2010 uppgå till 4,1 % av BNP och alltså överskrida referensvärdet på 3 % av BNP. Även om det i den tredje tilläggsbudgeten som lades fram av finansministeriet till parlamentet den 14 maj 2010 antyds att skatteintäkterna 2010 kan bli högre än planerat, har detta inte officiellt ändrat underskottsmålet. Det planerade underskottet ligger inte nära referensvärdet 3 % av BNP men det planerade överskridandet av referensvärdet kan anses ha inträffat undantagsvis i den mening som avses i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten. Bland annat har det orsakats av en allvarlig konjunkturedgång i den mening som avses i fördraget och stabilitets- och tillväxtpakten. Vidare kan överskridandet av referensvärdet betraktas som övergående. Enligt kommissionens vårprognos 2010 kommer underskottet att falla under referensvärdet 2011, understött av den förväntade ekonomiska återhämtningen som börjar ta fart. Underskottskriteriet i fördraget är således inte uppfyllt.
- (8) Enligt de uppgifter som de finska myndigheterna lämnade i april 2010 uppgår den offentliga bruttoskulden till 49,9 % av BNP år 2010 vilket fortfarande är under referensvärdet 60 % av BNP och beräknas uppgå . Enligt kommissionens vårprognos 2010 väntas skuldkvoten vara 50,5 % av BNP 2010 och öka till 54,9 % av BNP 2011 och fortfarande ligga över referensvärdet på 60 % av BNP. Fördragets krav vad gäller skuldkriteriet har uppfyllts.
- (9) Enligt artikel 2.4 i rådets förordning (EG) nr 1467/97 ska hänsyn till ”faktorer av betydelse” bara tas i de steg som leder fram till rådets beslut om att det föreligger ett alltför stort underskott i enlighet med artikel 126.6, ifall underskottet uppfyller de båda villkoren att ligga nära referensvärdet och att överskrida det tillfälligt. I Finlands fall uppfylls inte dessa båda villkor. Därför beaktas inte faktorer av betydelse i de steg som leder fram till detta beslut.

⁶ Alla handlingar som rör det alltför stora underskottet i Finland återfinns på följande webbplats:
http://ec.europa.eu/economy_finance/sfp/deficit/countries/index_en.htm.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Slutsatsen av den allsidiga bedömningen är att det föreligger ett alltför stort underskott i Finland.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Finland.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande
[\[...\]](#)